

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΔΙ-ΙΔΡΥΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
« ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΗΓΟΡΙΑ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ »

Ο Κανονισμός Σπουδών του Π.Μ.Σ "Κοινωνικά Δικαιώματα και Συνηγορία στις Κοινωνικές Υπηρεσίες" στηρίζεται:

1. Τις διατάξεις του Ν.4485/2017 «Οργάνωση και Λειτουργία της ανώτατης εκπαίδευσης, ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α΄114) και ειδικότερα τα άρθρα 30 – 37, 43, 45 και 85, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν σήμερα
2. Τις διατάξεις του Ν. 4009/2011 «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (ΦΕΚ Α΄ 195), όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν σήμερα
3. Τις διατάξεις του Ν. 4521/2018 «Ίδρυση Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α΄ 38), ιδίως το άρθρο 19 §5, 7 και 8
4. Τις διατάξεις του Ν. 4386/2016 «Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α΄ 83), όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν σήμερα
5. Τις διατάξεις του Ν. 3374/2005 «Διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση. Σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων – Παράρτημα διπλώματος», ιδίως τα άρθρα 14 & 15 (ΦΕΚ Α΄ 189), όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν σήμερα
6. Την υπ΄ αριθ. 163204/Ζ1/29.9.2017 «Εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4485/2017 (Α΄ 114) για θέματα μεταπτυχιακών σπουδών και εκπόνησης διδακτορικών διατριβών – Λοιπά θέματα» εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων
7. Την υπ΄ αριθ. 216772/Ζ1/8.12.2017 «Τρόπος κατάρτισης του αναλυτικού προϋπολογισμού λειτουργίας και της έκθεσης βιωσιμότητας των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών» Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β΄ 4334)
8. Την υπ΄ αριθ. 41931/Ζ1/13.3.2018 «Ρύθμιση θεμάτων Ίδρυσης Κοινών ΠΜΣ και Εκπόνησης Διδακτορικών Διατριβών με συνεπίβλεψη μεταξύ Ημεδαπών ΑΕΙ και αναγνωρισμένων ως Ομοταγών Ιδρυμάτων ή Ερευνητικών Κέντρων και Ινστιτούτων της Αλλοδαπής» Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β΄ 972)
9. Το Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας μεταξύ των Τμημάτων: Κοινωνικής Πολιτικής της Σχολής Πολιτικών Επιστημών του Παντείου Πανεπιστημίου και Κοινωνικής Εργασίας της Σχολής Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής
10. Τη Μελέτη Σκοπιμότητας για την ίδρυση του Διϊδρυματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Κοινωνικά Δικαιώματα και Συνηγορία στις Κοινωνικές Υπηρεσίες»

Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας

11. Τη Μελέτη Βιωσιμότητας για την ίδρυση του Διδρυματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Κοινωνικά Δικαιώματα και Συνηγορία στις Κοινωνικές Υπηρεσίες»
12. Την απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου (συνεδρίαση 21/4/2021)
13. Την απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής (συνεδρίαση 20/5/2021)
14. Την απόφαση της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου (συνεδρίαση 21/2/2022) και
15. Την απόφαση της Συγκλήτου του Παντείου Πανεπιστημίου (συνεδρίαση 24/02/2022)

Περιεχόμενα

Άρθρο 1	Δομή και λειτουργία του ΔΠΜΣ
Άρθρο 2	Αριθμός εισακτέων
Άρθρο 3	Κατηγορίες εισακτέων
Άρθρο 4	Εξετάσεις και κριτήρια επιλογής
Άρθρο 5	Διάρκεια φοίτησης και πιστωτικές μονάδες
Άρθρο 6	Αναστολή φοίτησης – Μερική Φοίτηση
Άρθρο 7	Μαθήματα, Αναπλήρωση Μαθημάτων και Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών
Άρθρο 8	Διπλωματική Εργασία
Άρθρο 9	Παρακολούθηση, Βαθμολόγηση, εξεταστικές περίοδοι
Άρθρο 10	Διαγραφή από το ΠΜΣ
Άρθρο 11	Διδάσκοντες/ουσες
Άρθρο 12	Διαδικασία αξιολόγησης του Δ.Π.Μ.Σ.

Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας

Άρθρο 13	Τύπος απονεμόμενου διπλώματος
Άρθρο 14	Παράρτημα Διπλώματος
Άρθρο 15	Τροποποίηση του Κανονισμού του ΠΜΣ

Άρθρο 1

Δομή και λειτουργία του Δ.Π.Μ.Σ.

Αρμόδια όργανα για τη λειτουργία του Δ.Π.Μ.Σ. σύμφωνα με το νόμο 4485/2017 είναι:

1. Η Ειδική Δι-ιδρυματική Επιτροπή (ΕΔΕ):

Τις αρμοδιότητες της Συνέλευσης του Τμήματος ασκεί η Ειδική Δι-ιδρυματική Επιτροπή, η οποία συγκροτείται από μέλη ΔΕΠ των συνεργαζόμενων Τμημάτων που εκλέγονται από τη Συνέλευση κάθε Τμήματος, με διετή θητεία, καθώς και δύο εκπροσώπους των Μεταπτυχιακών Φοιτητών/τριών (Μ.Φ.), που εκλέγονται από τους/τις φοιτητές/τριες του οικείου μεταπτυχιακού προγράμματος με ετήσια θητεία. Η Ειδική Διιδρυματική Επιτροπή είναι εννεαμελής.

Το Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής εκπροσωπείται στην Ε.Δ.Ε. από 4 μέλη ΔΕΠ, ενώ το Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας από 3 μέλη ΔΕΠ.

Ο/Η Πρόεδρος της Ε.Δ.Ε., όπως και ο/η Διευθυντής/Διευθύντρια του Προγράμματος προέρχονται από το Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής, που έχει την διοικητική υποστήριξη του Προγράμματος ως επισπεύδον τμήμα. Σε ειδικές περιπτώσεις και ύστερα από αιτιολογημένη απόφαση της Ειδικής Διιδρυματικής Επιτροπής, Πρόεδρος ή/και Διευθυντής μπορεί να αναλάβει μέλος ΔΕΠ από το Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας. Ο/Η Πρόεδρος, ο/η Διευθυντής/τρια του Προγράμματος και ο/η Αναπληρωτής/τρια Διευθυντής/τρια του ΔΠΜΣ, ορίζονται με απόφαση της Ε.Δ.Ε. (αρ. 31, παρ.4, Ν.4485/17). Ο/Η Διευθυντής/τρια του ορίζεται εκ των Μελών της Ε.Δ.Ε.

Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας

Η εννεαμελής Ειδική Διδρυματική Επιτροπή:

1. Εισηγείται στις Συγκλήτους των δύο συνεργαζόμενων ιδρυμάτων για κάθε θέμα που αφορά τροποποίηση του τίτλου του ΔΠΜΣ και των κατευθύνσεων του
2. Ορίζει τα Μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής
3. Κατανέμει το διδακτικό έργο μεταξύ των διδασκόντων του Π.Μ.Σ.
4. Συγκροτεί επιτροπές επιλογής/εξέτασης των υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών/-τριών.
5. Συγκροτεί επιτροπές για την εξέταση φοιτητικών θεμάτων(όπου κρίνει ότι αυτό απαιτείται)
6. Διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης για την απονομή του Δ.Μ.Σ.
7. Εξετάζει τα φοιτητικά θέματα
8. Εγκρίνει τον ετήσιο προϋπολογισμό και τον ετήσιο απολογισμό του ΔΠΜΣ.
9. Επιλέγει τους/τις φοιτητές/τριες του ΔΠΜΣ μετά από εισήγηση της επιτροπής αξιολόγησης των υποψηφίων φοιτητών και τους εντάσσει σε κατεύθυνση.
10. Εκλέγει ένα μέλος ΔΕΠ ή ΕΔΙΠ ή ΕΤΕΠ ως Συντονιστή/τρια για την διασφάλιση και παρακολούθηση της ορθής εφαρμογής του ευρωπαϊκού συστήματος πιστωτικών μονάδων στο Π.Μ.Σ., με διετή θητεία

2. Η Συντονιστική Επιτροπή (ΣΕ):

Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και το συντονισμό της λειτουργίας του Δ.Π.Μ.Σ. Η Σ.Ε. του Δ.Π.Μ.Σ. είναι πενταμελής και αποτελείται από μέλη ΔΕΠ των Τμημάτων τα οποία έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο, συγκροτείται από μέλη που συγχρόνως είναι και μέλη τακτικά ή αναπληρωματικά της Ε.Δ.Ε και εκλέγεται από τις συνελεύσεις των τμημάτων, με διετή θητεία. Τρία (3) μέλη της Σ.Ε. προέρχονται από το Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής και δύο (2) από το Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Δ.Π.Μ.Σ. είναι μέλος της Σ.Ε. και ορίζεται μαζί με τον/την Αναπληρωτή/τρια του με απόφαση της Ε.Δ.Ε. και είναι μέλος της.

3. Ο/Η Διευθυντής/τρια του Δ.Π.Μ.Σ. και ο/η Αναπληρωτής/τρια του:

Ο/Η Διευθυντής/τρια είναι μέλος ΔΕΠ πρώτης βαθμίδας ή της βαθμίδας του/της αναπληρωτή/τριας καθηγητή/τριας και είναι του ιδίου ή συναφούς γνωστικού αντικείμενου με το γνωστικό αντικείμενο

Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας

του Δ.Π.Μ.Σ. Ασκεί τα καθήκοντα που ορίζονται στη Νομοθεσία και στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών. Ορίζεται μαζί με τον/την Αναπληρωτή/τρια του, με απόφαση της Ειδικής Διδρυματικής Επιτροπής, στην οποία και προεδρεύει.

Ο/Η Διευθυντής/ντρια του Δ.Π.Μ.Σ. εισηγείται στα αρμόδια όργανα του Ιδρύματος για κάθε θέμα που αφορά στην αποτελεσματική λειτουργία του προγράμματος. Ο/Η Διευθυντής/ντρια δεν μπορεί να έχει περισσότερες από δύο (2) συνεχόμενες θητείες και δεν δικαιούται επιπλέον αμοιβή για το διοικητικό του/της έργο ως Διευθυντής/ντρια

Ο/Η Διευθυντής/τρια έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Συγκαλεί σε συνεδρίαση την ΕΔΕ και τη ΣΕ.

β) Καταρτίζει την ημερήσια διάταξη των εν λόγω συνεδριάσεων, λαμβάνοντας υπόψη εισηγήσεις των μελών και οργάνων του Δ.Π.Μ.Σ.

γ) Προβαίνει στις απαιτούμενες ενέργειες για την αναπλήρωση μελών επιτροπών λόγω κένωσης θέσης.

δ) Έχει την ευθύνη σύνταξης του προϋπολογισμού και απολογισμού του Προγράμματος, τους οποίους υποβάλλει στην ΕΔΕ για έγκριση.

ε) Είναι υπεύθυνος/ξ για την παρακολούθηση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού και για την έκδοση των εντολών πληρωμής των σχετικών δαπανών. Δύναται να πραγματοποιεί δαπάνες έως 1.000,00 € (χίλια ευρώ), εφόσον περιλαμβάνονται στον εγκεκριμένο προϋπολογισμό, χωρίς να απαιτείται έγκριση της ΕΔΕ.

στ) Κατά τη λήξη της θητείας του/της, καθώς και της ΕΔΕ και ΣΕ, συντάσσει αναλυτικό απολογισμό του ερευνητικού και εκπαιδευτικού έργου του Δ.Π.Μ.Σ., καθώς και των λοιπών δραστηριοτήτων του, με στόχο την αναβάθμιση των σπουδών, την καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, τη βελτιστοποίηση των υφιστάμενων υποδομών και την κοινωνικά επωφελή χρήση των διαθέσιμων πόρων του Δ.Π.Μ.Σ.

Ο/Η Αναπληρωτής/τρια Διευθυντής/τρια του Δ.Π.Μ.Σ. είναι Καθηγητής/τρια ή Αναπληρωτής/τρια Καθηγητής/τρια και εκπληρώνει τα καθήκοντα του/της Διευθυντή/τριας σε περίπτωση απουσίας του/της Διευθυντή/τριας μετά από έγγραφο αίτημα του/της ή σε περίπτωση αδυναμίας του/της

Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας

Διευθυντή/τριας λόγω ανωτέρας βίας και μέχρι της επανόδου του ή της εκλογής νέου/ας Διευθυντή/τριας.

Το Δ.Π.Μ.Σ. «Κοινωνικά Δικαιώματα και Συνηγορία στις Κοινωνικές Υπηρεσίες» υποστηρίζεται από Γραμματεία του Προγράμματος που είναι εγκατεστημένη στο Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής του Παντείου Πανεπιστημίου ή σε χώρο που θα υποδειχθεί από την ΕΔΕ. Η Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ. έχει ως καθήκον τη γραμματειακή υποστήριξη του Δ.Π.Μ.Σ., όπως την προετοιμασία της διαδικασίας εισδοχής υποψηφίων, την τήρηση των οικονομικών στοιχείων του Προγράμματος, τη γραμματειακή υποστήριξη της ΕΔΕ και της ΣΕ, την καταχώριση βαθμολογιών κλπ

Οι κανόνες λειτουργίας του Δ.Π.Μ.Σ προσδιορίζονται από τους οικείους νόμους, την Πράξη Ίδρυσης, τον παρόντα Κανονισμό, τον ετήσιο Οδηγό Σπουδών και τις αποφάσεις της Ειδικής Δι-ιδρυματικής Επιτροπής,

Άρθρο 2

Αριθμός εισακτέων

Ο αριθμός των εισακτέων κατ' έτος ορίζεται σε δεκαπέντε (15) μεταπτυχιακούς/κές φοιτητές/τριες, κατ' ανώτατο όριο.

Άρθρο 3

Κατηγορίες εισακτέων

Στο Δ.Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι κάτοχοι τίτλου του πρώτου κύκλου σπουδών Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της ημεδαπής ή ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής στα γνωστικά αντικείμενα της Κοινωνικής Εργασίας και της Κοινωνικής Πολιτικής. Οι φοιτητές/τριες με τίτλους από ιδρύματα της αλλοδαπής πρέπει να προσκομίσουν πιστοποιητικό αντιστοιχίας και ισοτιμίας από τον ΔΟΑΤΑΠ, σύμφωνα με το άρ.34, παρ. 7 του Ν. 4485/17. Η επιλογή των φοιτητών/τριών γίνεται από την Ειδική Διϊδρυματική Επιτροπή (Ε.Δ.Ε.).

Άρθρο 4

Εξετάσεις και κριτήρια επιλογής

Κάθε ακαδημαϊκό έτος, με απόφαση της Ειδικής Διδρυματικής Επιτροπής δημοσιεύεται και αναρτάται στις ιστοσελίδες των Συνεργαζόμενων Τμημάτων και Ιδρυμάτων προκήρυξη για την εισαγωγή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριων στο Δ.Π..Σ. Προκηρύξεις εισαγωγής δύνανται να δημοσιοποιούνται καθ' όλη τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους με απόφαση της Ειδικής Διδρυματικής Επιτροπής

Οι σχετικές αιτήσεις μαζί με τα απαραίτητα δικαιολογητικά υποβάλλονται στη Γραμματεία Δ.Π.Μ.Σ., σε προθεσμία που ορίζεται κατά την προκήρυξη και μπορεί να παραταθεί με απόφαση της ΕΔΕ του Δ.Π.Μ.Σ. Η υποβολή των αιτήσεων και η κατάθεση των δικαιολογητικών μπορεί να προβλέπεται από την προκήρυξη να γίνει και ηλεκτρονικά.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του Δ.Π.Μ.Σ. προκηρύσσει κατ' έτος, κατά το εαρινό εξάμηνο, δημόσια πρόσκληση για υποβολή αιτήσεων προς το Π.Μ.Σ., μετά από απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής (Σ.Ε.). Μαζί με την προκήρυξη δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του Δ.Π.Μ.Σ. οι ειδικότερες προβλέψεις για τις εξετάσεις. Στην προκήρυξη αναγράφονται, επίσης, όλα τα δικαιολογητικά που θα πρέπει να κατατεθούν από τους/τις υποψηφίους/ες, οι προβλεπόμενες προθεσμίες καθώς και το χρονοδιάγραμμα από την έναρξη της διαδικασίας προκήρυξης έως και την εγγραφή των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριων. Μέσα στις προβλεπόμενες από την εκάστοτε δημόσια πρόσκληση ενδιαφέροντος προθεσμίες, οι υποψήφιοι υποβάλλουν έντυπη αίτηση στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. Οι επί πτυχίω φοιτητές/τριες ελληνικών και ευρωπαϊκών ΑΕΙ, που έχουν συμπληρώσει επτά εξάμηνα σπουδών, και οι πτυχιούχοι αντίστοιχων αλλοδαπών πανεπιστημίων τρίτων χωρών, που αναμένουν την αναγνώριση του τίτλου σπουδών τους, μπορούν εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας να υποβάλουν τα δικαιολογητικά τους και υπεύθυνη δήλωση και, κατόπιν, να καταθέσουν τον αναγνωρισμένο τίτλο ή πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας έως την εγγραφή τους.

Ο/Η υποψήφιος/α καταθέτει αίτηση υποβολής ενδιαφέροντος για να συμμετάσχει στις εξετάσεις του Δ.Π.Μ.Σ., σύμφωνα με όσα ορίζει η οικεία Προκήρυξη. Υποχρεωτική είναι η κατάθεση Πιστοποιητικού που αποδεικνύει πολύ καλή γνώση (επίπεδο Γ1/C1) της αγγλικής γλώσσας. Η επάρκεια αγγλικής

Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας

γλώσσας επιπέδου C1 πιστοποιείται με αντίστοιχο αναγνωρισμένο πτυχίο ή με εξετάσεις στο Τμήμα Ξένων Γλωσσών του Παντείου Πανεπιστημίου. Επίσης αποδεικνύεται από τίτλο σπουδών ξενόγλωσσου (αγγλόφωνου) πανεπιστημίου, ο οποίος αποκτήθηκε μετά από διάρκεια φοίτησης τουλάχιστον ενός έτους. Εάν ο/η υποψήφιος/α έχει προπτυχιακές ή μεταπτυχιακές σπουδές στο εξωτερικό, ο τίτλος σπουδών του/της νοείται ως πιστοποιητικό επαρκούς γνώσης της αγγλικής γλώσσας. Το ίδιο ισχύει σε περίπτωση που ο/η υποψήφιος/α έχει την αγγλική γλώσσα ως μητρική. Η επάρκεια αγγλικής γλώσσας μπορεί να προσκομισθεί και εκ των υστέρων, έως και την εγγραφή του/της.

Η Σ.Ε. εξετάζει τα προσόντα των υποψηφίων και συντάσσει κατάλογο όσων πληρούν τις τυπικές προϋποθέσεις ώστε να τεκμηριώνουν το δικαίωμα συμμετοχής στις προβλεπόμενες δοκιμασίες εισαγωγής στο Π.Μ.Σ. Μετά από πρόταση της Σ.Ε. η Ε.Δ.Ε. ορίζει την Επιτροπή Επιλογής των υποψηφίων. Η Επιτροπή Επιλογής έχει την αρμοδιότητα της διεξαγωγής και αξιολόγησης των προεισαγωγικών γραπτών εξετάσεων, της προφορικής συνέντευξης και του φακέλου των υποψηφίων. Ειδικότερα για την διενέργεια των γραπτών εξετάσεων, η Επιτροπή Επιλογής συνεπικουρείται από την Επιτροπή Εξετάσεων, η οποία ορίζεται από την Ε.Δ.Ε., ύστερα από εισήγηση της Σ.Ε. Οι υποψήφιοι/ες εξετάζονται γραπτώς στο μάθημα «**Κοινωνική Πολιτική και Κοινωνική Εργασία**». Κατά την επιλογή των υποψηφίων λαμβάνεται υπόψη:

- Η βαθμολογία στην γραπτή εξέταση
- Προφορική συνέντευξη
- Βαθμός πτυχίου
- Ερευνητική-επαγγελματική εμπειρία σε συναφές αντικείμενο και τυχόν δημοσιεύσεις
- Συστατικές επιστολές

Η βαθμολόγηση των υποψηφίων στηρίζεται στα ανωτέρω κριτήρια, ως εξής: με 40% αποτιμάται η γραπτή εξέταση που συνιστά προαπαιτούμενο για τη συνέχιση της εξεταστικής δοκιμασίας, με 20% αποτιμάται η προφορική συνέντευξη του υποψηφίου, με 30% αποτιμάται ο βαθμός του πτυχίου των βασικών σπουδών και με 10% αποτιμάται η ερευνητική-επαγγελματική εμπειρία (ερευνητική και συγγραφική δραστηριότητα, συμμετοχή σε συνέδρια, επαγγελματική εμπειρία σε συναφή πεδία, πρόσθετες σπουδές σε συναφή γνωστικά πεδία κ.ά.).

Ελάχιστες προϋποθέσεις για την επιλογή των υποψηφίων:

Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας

- βαθμός του πτυχίου από 6,5 και πάνω
- ελάχιστος βαθμός της γραπτής εξέτασης του μαθήματος πέντε (5) με άριστα το δέκα (10).
- επάρκεια αγγλικής γλώσσας (επιπέδου Γ1/C1). Η επάρκεια αγγλικής γλώσσας μπορεί να προσκομισθεί και εκ των υστέρων, έως και την εγγραφή του.

Η Συντονιστική Επιτροπή του Π.Μ.Σ. υποβάλλει στη Ε.Δ.Ε. προς επικύρωση τον πίνακα επιλογής για την εισαγωγή στο Α΄ εξάμηνο του Π.Μ.Σ. όπου αναφέρεται η τελική βαθμολογία. Ο πίνακας ανακοινώνεται από τη Γραμματεία του ΔΠΜΣ. Σε περίπτωση ισοβαθμίας με τον τελευταίο επιτυχόντα, εισάγονται οι ισοβαθμίσαντες. Τον πίνακα επιτυχόντων συνοδεύει ο πίνακας επιλαχόντων κατά σειρά κατάταξης

Οι επιτυχόντες/ούσες θα πρέπει να εγγραφούν στη Γραμματεία του Δ.Π.Μ.Σ. στις ημερομηνίες που θα ανακοινωθούν προσκομίζοντας ταυτόχρονα όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά εγγραφής.

Σε περίπτωση μη εγγραφής ενός/μίας ή περισσότερων επιτυχόντων, θα κληθούν να εγγραφούν στο Πρόγραμμα οι επιλαχόντες, με βάση τη σειρά τους στον εγκεκριμένο αξιολογικό πίνακα, εάν υπάρχουν.

Άρθρο 5

Διάρκεια φοίτησης και πιστωτικές μονάδες

Η χρονική διάρκεια για την απονομή του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης ορίζεται σε τρία (3) εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται η εκπόνηση της Διπλωματικής Εργασίας.

Άρθρο 6

Αναστολή φοίτησης – Μερική Φοίτηση

Ο ανώτατος επιτρεπόμενος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών ορίζεται στα πέντε (5) ακαδημαϊκά εξάμηνα, έπειτα από αιτιολογημένη αίτηση του/της φοιτητή/τριας και έγκριση της ΕΔΕ.

Ο/Η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια με αίτησή του/της μπορεί να ζητήσει αιτιολογημένα αναστολή φοίτησης για σοβαρούς οικογενειακούς, επαγγελματικούς λόγους ή λόγους υγείας του ίδιου ή μέλους της οικογένειάς του. Η αιτιολόγηση του αιτήματος θα πρέπει να αποδεικνύεται με τα αντίστοιχα

Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας

έγγραφα από τους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες που βεβαιώνουν τους ισχυρισμούς του αιτούντος. Τα εξάμηνα αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετρώνται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης. Η αναστολή φοίτησης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο εξάμηνα συνολικά.

Άρθρο 7

Μαθήματα, Αναπλήρωση Μαθημάτων και Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών

Το σύνολο των Πιστωτικών Μονάδων (European Credit Transfer System-ECTS) που απαιτούνται για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος ανέρχονται σε ενενήντα (90), οι οποίες κατανέμονται σε τριάντα (30) ECTS το χειμερινό εξάμηνο, τριάντα (30) ECTS το εαρινό εξάμηνο και τριάντα (30) ECTS στη διπλωματική εργασία.

Το πρόγραμμα των μαθημάτων διαμορφώνεται κατ' έτος, με την ένταξη περισσότερων μαθημάτων ελεύθερης επιλογής στα θέματα εμβάθυνσης.

Ενδεικτικά, το πρόγραμμα μαθημάτων ανά εξάμηνο έχει ως εξής:

Οι φοιτητές/τριες υποχρεούνται να πάρουν δύο (2) Υποχρεωτικά μαθήματα και δύο (2) Υποχρεωτικά Επιλογής, ενώ οι υπόλοιπες πιστωτικές μονάδες (ECTS) θα συμπληρωθούν είτε από Ελεύθερης Επιλογής είτε από Υποχρεωτικά Επιλογής και την Διπλωματική Εργασία.

- Στο Α' Εξάμηνο οι φοιτητές/φοιτήτριες θα πρέπει να δηλώσουν ένα (1) Υποχρεωτικό μάθημα και ένα (1) Υποχρεωτικό Επιλογής και οι υπόλοιπες πιστωτικές μονάδες θα συμπληρωθούν είτε από υποχρεωτικό επιλογής είτε από ελεύθερες επιλογές.
- Στο Β' Εξάμηνο οι φοιτητές/φοιτήτριες θα πρέπει να δηλώσουν ένα (1) Υποχρεωτικό και ένα (1) Υποχρεωτικό Επιλογής μάθημα και οι υπόλοιπες πιστωτικές μονάδες θα συμπληρωθούν είτε από υποχρεωτικό επιλογής είτε από ελεύθερες επιλογές.
- Στο Γ' Εξάμηνο πραγματοποιείται η εκπόνηση της διπλωματικής.

Ανά εξάμηνο το πρόγραμμα έχει ως εξής:

ΣΧΟΛΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	30 ECTS
Υποχρεωτικό <ul style="list-style-type: none"> • Κοινωνικά Δικαιώματα και Συνηγορία: Ιστορική Εξέλιξη 	10 ECTS
Υποχρεωτικά επιλογής : <ul style="list-style-type: none"> • Κοινωνική Εργασία, Δεοντολογία και Εφαρμογές • Μέθοδοι Κοινωνικής Έρευνας 	10 ECTS
Ελεύθερης Επιλογής : <ul style="list-style-type: none"> • Βιώσιμη Ανάπτυξη και Κοινωνική Συνοχή στον Αστικό και Αγροτικό Χώρο • Δημογραφικές Αλλαγές και Κοινωνική Πολιτική • Ευάλωτες Πληθυσμιακές Ομάδες και Κοινωνικές Υπηρεσίες • Κοινωνική Συνοχή και Ευρωπαϊκοί Θεσμοί • Κοινωνικός Αποκλεισμός και Κοινωνική Ενσωμάτωση • Κράτος Πρόνοιας: Ιστορία, Θεωρία, Φιλοσοφία • Μέθοδοι Ποιοτικής Ανάλυσης • Οικονομική Κρίση και Κοινωνική Προστασία • Στατιστικές Μέθοδοι στην Κοινωνική Έρευνα I • Συγκριτική Εκπαιδευτική Πολιτική Σχεδιασμός και Αξιολόγηση των πολιτικών Ισότητας των Φύλων 	5 ECTS
Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	30 ECTS
Υποχρεωτικό <ul style="list-style-type: none"> • Συνηγορία στην Κοινωνική Εργασία και στις Κοινωνικές Υπηρεσίες 	10 ECTS

ΣΧΟΛΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας

<p>Υποχρεωτικά επιλογής :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κοινωνικές Υπηρεσίες και Αντι-Καταπιεστική Κοινωνική Εργασία • Κοινωνική Ευημερία και Κοινωνική Δικαιοσύνη • Μετανάστευση και Εργασία 	10 ECTS
<p>Ελεύθερης Επιλογής :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αξιολόγηση Κοινωνικών Προγραμμάτων • Διοίκηση Κοινωνικών Υπηρεσιών • Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική • Κοινωνικές Ανισότητες & Ευπαθείς Ομάδες • Κοινωνική Ασφάλιση • Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία • Κοινωνική Πολιτική της Τοπικής Αυτοδιοίκησης • Παγκοσμιοποίηση και Κοινωνική Πολιτική • Πολιτικά Συστήματα, Συνταγματικοί Θεσμοί και Κοινωνικά Δικαιώματα • Πολιτική Υγείας • Στατιστικές Μέθοδοι στην Κοινωνική Έρευνα II • Στεγαστική Πολιτική • Συνθήκες Εργασίας, Οργάνωση της Εργασίας και Νέες Τεχνολογίες 	5 ECTS
Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ	30 ECTS
Διπλωματική εργασία	30 ECTS

Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας

Η διδασκαλία των μαθημάτων δύναται να πραγματοποιείται με μέσα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε ποσοστό έως το τριάντα πέντε τοις εκατό (35%), Άρθρο 30 παράγραφος 3 του 4484/2017, μετά από απόφαση της Σ.Ε.

Τροποποίηση του προγράμματος μαθημάτων και ανακατανομή μεταξύ των εξαμήνων μπορεί να γίνει με αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων σύμφωνα με τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών του Δ.Π.Μ.Σ.

Άρθρο 8

Διπλωματική Εργασία

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες δηλώνουν στη Γραμματεία του Τμήματος τον τίτλο της διπλωματικής τους εργασίας και καταθέτουν την οριστική περίληψή της εκτάσεως έως 250 λέξεων το αργότερο έως την τελευταία εργάσιμη μέρα του Μαΐου. Απαραίτητη προϋπόθεση για την ολοκλήρωση, υποβολή και υποστήριξη της διατριβής είναι να έχουν εξεταστεί επιτυχώς στα μαθήματα του Α΄ και Β΄ εξαμήνου έως και την επαναληπτική περίοδο του Σεπτεμβρίου.

Η διπλωματική εργασία είναι ατομική (όχι συνεργασία). Η έκταση της εργασίας ορίζεται από 12.000 έως 20.000 λέξεις (εκτός παραρτημάτων).

Μετά από πρόταση της Σ.Ε., η Ε.Δ.Ε. εγκρίνει τα θέματα των διπλωματικών εργασιών και ορίζει τον/την επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια και άλλα δύο μέλη Δ.Ε.Π. ή ερευνητές/τριες ερευνητικών ιδρυμάτων και διδάσκοντες/ουσες στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο, εφόσον είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, που μαζί με τον επιβλέποντα συγκροτούν την τριμελή εξεταστική επιτροπή της διπλωματικής εργασίας. Για τις περιπτώσεις απουσίας μελών Δ.Ε.Π. λόγω εκπαιδευτικής άδειας ορίζεται και συνεπιβλέπων/ουσα. Επιβλέπων/ουσα διπλωματικής εργασίας μπορεί να οριστεί οποιοδήποτε μέλος Δ.Ε.Π. των δύο Τμημάτων και όχι μόνο οι διδάσκοντες/σες στο Δ.Π.Μ.Σ.

Σε κάθε μέλος Δ.Ε.Π. δεν μπορεί να ανατεθεί κατ' έτος η επίβλεψη περισσότερων των τριών (3) διπλωματικών εργασιών.

Ως οριστικός τίτλος της διπλωματικής εργασίας θεωρείται αυτός με τον οποίο κατατίθεται το τελικό κείμενο. Η διπλωματική εργασία υποβάλλεται στη Γραμματεία του Τμήματος ηλεκτρονικά, στο τέλος της διδασκαλίας των μαθημάτων του χειμερινού εξαμήνου και πριν από την έναρξη της εξεταστικής

Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας

περιόδου. Η διπλωματική υποστηρίζεται προφορικά κατά τη διάρκεια της εξεταστικής περιόδου. Σε περίπτωση υπέρβασης αυτού του χρονικού ορίου η Γραμματεία του Τμήματος ενημερώνει τη Σ.Ε. η οποία εξετάζει την προοπτική διαγραφής του/της φοιτητή/τριας από το Π.Μ.Σ. και εισηγείται αντίστοιχα στη Ε.Δ.Ε. Παράταση δύναται να δοθεί για περιορισμένο χρονικό διάστημα μετά από αίτηση του/της φοιτητή/τριας σε περίπτωση αιτιολογημένου σοβαρού οικογενειακού λόγου ή λόγους υγείας του ίδιου ή μέλους της οικογένειας του.

Μετά την ολοκλήρωση της εξέτασης της διπλωματικής κατατίθεται το τελικό κείμενο (A4, σταθερά συραμμένο) σε ένα (1) αντίτυπο καθώς και σε ηλεκτρονική μορφή για τη γραμματεία και τη βιβλιοθήκη, σύμφωνα με τις Οδηγίες για τη συγγραφή Διπλωματικής Εργασίας (διατίθεται στην ιστοσελίδα του Τμήματος στο <http://socialpolicy.panteion.gr/studies/guidelines>).

Η υποστήριξη της Δ.Ε. είναι προφορική και γίνεται ενώπιον της τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής ή και άλλων ενδιαφερομένων (μέλη ΔΕΠ, μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες). Ο βαθμός που απονέμεται στη Δ.Ε. εξάγεται ως ο σταθμικός μέσος όρος του 75% του μέσου όρου της βαθμολογίας που δίνεται από τα μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής για τη Δ.Ε. και του 25% του μέσου όρου της βαθμολογίας που δίνεται από τα μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής για την προφορική υποστήριξη. Στο πρακτικό της εξέτασης που κατατίθεται στη Γραμματεία του Τμήματος επισυνάπτεται φωτοτυπία του εξωφύλλου της διπλωματικής εργασίας (διατίθεται στην ιστοσελίδα του Τμήματος).

Αν η προφορική υποστήριξη ή το περιεχόμενο της διπλωματικής εργασίας δεν θεωρηθούν ικανοποιητικά για να δοθεί προβιβάσιμος βαθμός (5 και άνω), ο/η υποψήφιος/α απορρίπτεται και διαγράφεται από το Δ.Π.Μ.Σ. χωρίς να του αποδοθεί κανένας τίτλος σπουδών, αλλά μετά από αίτησή του μπορεί να του χορηγηθεί βεβαίωση επιτυχούς παρακολούθησης μαθημάτων του Π.Μ.Σ

Η βαθμολογία του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης προσδιορίζεται ως ο σταθμικός μέσος όρος του 70% της μέσης βαθμολογίας των μαθημάτων των δύο εξαμήνων (Α' και Β') και του 30% του βαθμού που απονέμεται από την τριμελή επιτροπή που εξετάζει τη διπλωματική εργασία του υποψηφίου. Ο βαθμός που απονέμεται είναι Άριστα (8,5-10), Λίαν Καλώς (6,5-8,49) και Καλώς (5-6,49). Προβιβάσιμος βαθμός είναι 5 και άνω.

Άρθρο 9

Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας

Παρακολούθηση, Βαθμολόγηση, εξεταστικές περιόδους

Η έναρξη των μαθημάτων κατά εξάμηνο, ο χρόνος εγγραφών και η εξεταστική περίοδος του Δ.Π.Μ.Σ., ακολουθούν τα αντίστοιχα του προπτυχιακού προγράμματος του Τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής. Γλώσσα διδασκαλίας στο Δ.Π.Μ.Σ. είναι η Ελληνική. Τα μαθήματα του Δ.Π.Μ.Σ. τα οποία έχουν δηλωθεί στο πρόγραμμα Erasmus ότι μπορούν να διδαχθούν στα Αγγλικά θα διδάσκονται στα Αγγλικά εφόσον υπάρχουν μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες Erasmus που συμμετέχουν στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα.

Μια βδομάδα μετά την έναρξη των μαθημάτων του Α' και Β' εξαμήνου, οι φοιτητές/τριες υποχρεούνται να υποβάλουν αίτηση με την οποία δηλώνουν τα μαθήματα που θα παρακολουθήσουν. Σε περίπτωση που ο/η φοιτητής/τρια δεν υποβάλλει αίτηση δήλωσης των μαθημάτων, διαγράφεται από το Π.Μ.Σ. μετά από εισήγηση της Ειδικής Δι-ιδρυματικής Επιτροπής,.

Η παρακολούθηση των μαθημάτων είναι υποχρεωτική. Η απουσία σε παραπάνω από δύο (2) τρίωρα ή δίωρα κατά μάθημα (ανάλογα με τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας του μαθήματος) επισύρει, μετά από απόφαση της Ειδικής Δι-ιδρυματικής Επιτροπής,, τη διαγραφή από το Π.Μ.Σ.

Στα δύο διδακτικά εξάμηνα οι διδάσκοντες/διδάσκουσες του ΠΜΣ βαθμολογούν τις επιδόσεις των φοιτητών/τριών βάσει εργασιών, γραπτών και προφορικών εξετάσεων, συμμετοχής σε ερευνητικά σεμινάρια, απόδοσής τους σε συναφείς ερευνητικές ή εκπαιδευτικές δραστηριότητες.

Οι εργασίες, ως τρόπος εξέτασης των μαθημάτων, πρέπει να παραδίδονται έως το τέλος του αντίστοιχου χειμερινού ή εαρινού εξαμήνου του ΔΠΜΣ. Η βαθμολογία θα ανακοινώνεται μετά τη λήξη της αντίστοιχης εξεταστικής περιόδου.

Οι εξεταστικές περιόδους έπονται των μαθημάτων των δύο διδακτικών εξαμήνων, χειμερινού και εαρινού αντιστοίχως, ενώ η ετήσια επαναληπτική εξέταση για όλα τα μαθήματα των δύο αμέσως προηγούμενων εξαμήνων προσδιορίζεται κάθε Σεπτέμβριο. Κάθε εξεταστική περίοδος διαρκεί δύο εβδομάδες και ορίζεται με απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής.

Προβλέπεται επανεξέταση στην περίοδο του Σεπτεμβρίου αθροιστικά μόνο μέχρι δύο (2) μαθήματα που αξιολογούνται κάτω από τη βάση του Α' και Β' εξαμήνου. Κατά την επαναληπτική περίοδο του Σεπτεμβρίου οι φοιτητές/τριες επιτρέπεται να εξετάζονται αποκλειστικώς και μόνο στα μαθήματα που παρακολούθησαν κατά το αμέσως προηγούμενο ακαδημαϊκό έτος.

Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας

Η εκπρόθεσμη, αλλά εντός της εξεταστικής περιόδου συμμετοχή στις εξετάσεις των εξαμήνων επιτρέπεται εφόσον δοθεί άδεια από την Ειδική Δι-ιδρυματική Επιτροπή. του Π.Μ.Σ., η οποία δίνεται μετά από συνεννόηση με τον/την Καθηγητή/τρια ή τους/τις Καθηγητές/τριες των υπό εξέταση μαθημάτων και μόνον αν συντρέχει σοβαρός λόγος υγείας πιστοποιούμενος από Δημόσιο Νοσοκομείο ή σοβαρός οικογενειακός λόγος. Αναστολή φοίτησης για ένα ακαδημαϊκό έτος δίνεται από τη Ειδική Δι-ιδρυματική Επιτροπή, αποκλειστικά και μόνον αν συντρέχει σοβαρός λόγος υγείας πιστοποιούμενος από Δημόσιο Νοσοκομείο ή σοβαρός οικογενειακός λόγος, εφόσον η διάρκεια του Π.Μ.Σ. το επιτρέπει.

Τα αποτελέσματα των εξετάσεων κάθε εξεταστικής περιόδου ανακοινώνονται από τους/τις διδάσκοντες/σες των αντίστοιχων μαθημάτων στην Γραμματεία του Τμήματος μέσα σε δύο εβδομάδες από την ημερομηνία εξέτασης.

Οι φοιτητές/τριες του Δ.Π.Μ.Σ. υποχρεούνται στην προσφορά έργου προς τα Τμήματα (επιτήρηση προπτυχιακών φοιτητών/τριών κατά την περίοδο των εξετάσεων, υποβοήθηση στο έργο οργανωτικών επιτροπών ημερίδων, συνεδρίων, κ.λ.π.) σε ημέρες που δεν συμπίπτουν με δική τους εξέταση.

Υπάρχει δυνατότητα παρακολούθησης μαθημάτων του Π.Μ.Σ. των Τμημάτων από φοιτητές/τριες άλλων μεταπτυχιακών προγραμμάτων οι οποίοι/ες θα μετέχουν με τους ίδιους όρους στα μαθήματα (απουσίες, εξέταση μαθήματος, κλπ), αφού υποβάλλουν σχετική αίτηση προς Ειδικής Δι-ιδρυματικής Επιτροπής,(ανώτατο όριο: τρεις φοιτητές/τριες εκτός Π.Μ.Σ. ανά μάθημα).

Από το Α΄ εξάμηνο σπουδών, για κάθε μεταπτυχιακό/ή φοιτητή/τρια, ορίζεται ένα μέλος Δ.Ε.Π. ως Σύμβουλος Σπουδών. Οι Σύμβουλοι Σπουδών ορίζονται από την Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) και έχουν την ευθύνη της παρακολούθησης, του ελέγχου της πορείας των σπουδών του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας και αναλαμβάνουν στη διάρκεια του Α΄ και Β΄ εξαμήνου να τους/τις βοηθήσουν να συντάξουν την πρόταση για τη διπλωματική τους εργασία.

Άρθρο 10

Διαγραφή από το ΠΜΣ

Διαγραφή από τα μητρώα του Π.Μ.Σ. επέρχεται:

Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας

- μετά από αίτηση του/της φοιτητή/τριας, που υποβάλλεται οποτεδήποτε, και γίνεται αυτοδικαίως δεκτή με πράξη του Διευθυντή του Π.Μ.Σ.
- μετά από αίτηση επιτυχόντος/ούσας, που αιτείται τη διαγραφή του/της πριν να εγγραφεί, και γίνεται αυτοδικαίως δεκτή με πράξη του/της Διευθυντή/τριας του Π.Μ.Σ.
- όσων επιτυχόντων δεν εγγραφούν εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, ή όσων φοιτητών δεν εγγραφούν στο αντίστοιχο εξάμηνο, με πράξη του/της Διευθυντή/τριας του Π.Μ.Σ.
- λόγω απουσιών, μετά από πρόταση της Σ.Ε. και απόφαση της Ε.Δ.Ε.
- όταν η προφορική εξέταση της Δ.Ε. κριθεί ανεπαρκής από την Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή, με απόφαση της Ε.Δ.Ε.
- αν δεν επιτύχει σε δύο η περισσότερα μαθήματα του Α' και Β' εξαμήνου, μετά από απόφαση της Ε.Δ.Ε.
- στην περίπτωση που διαπιστωθεί λογοκλοπή, με εισήγηση του/της Διδάσκοντα/ουσας εφόσον πρόκειται για μάθημα, ή του μέλους της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής εφόσον πρόκειται για Δ.Ε., πρόταση της Σ.Ε. και απόφαση της Ε.Δ.Ε.
- σε κάθε άλλη περίπτωση, που προβλέπεται από τον νόμο και τον Εσωτερικό Κανονισμό του Παντείου Πανεπιστημίου.

Άρθρο 11

Διδάσκοντες/ουσες

Οι διδάσκοντες/ουσες του Δ.Π.Μ.Σ. προέρχονται σε ποσοστό 80% από μέλη ΔΕΠ, ΕΕΠ, ΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ ή αφυπηρητήσαντα μέλη ΔΕΠ, ή διδάσκοντες/ουσες σύμφωνα με το Π.Δ. 407/1980 (Α 112) ή το άρθρο 19 του ν 1404/1983 (Α 173) ή την παράγραφο 7 του άρθρου 29 του νόμου 4009/2011 των συνεργαζόμενων τμημάτων, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (Ν.4485/2017, άρθρο 36). Επίσης, διδάσκοντες/ουσες στο Δ.Π.Μ.Σ. μπορεί να προέρχονται και εκτός των συνεργαζόμενων τμημάτων σύμφωνα με όσα προβλέπονται στις παραγράφους 2,3,4,5 του άρθρου 36 του Ν.4485/2017). Η επιλογή των διδασκόντων πραγματοποιείται από την Ειδική Δι-ιδρυματική Επιτροπή σύμφωνα με όσα προβλέπονται στις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας (Ν.4485/2017, άρθρο 36).

Άρθρο 12

Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας

Διαδικασία αξιολόγησης του Δ.Π.Μ.Σ.

Η αξιολόγηση του Δ.Π.Μ.Σ. συνίσταται στη συστηματική, τεκμηριωμένη και λεπτομερή καταγραφή, ανάδειξη και αποτίμηση του έργου του, με τη χρήση αντικειμενικών κριτηρίων, καθώς και στην κριτική ανάλυση και διαπίστωση τυχόν υφιστάμενων αδυναμιών και αποκλίσεων σε σχέση με την ακαδημαϊκή φυσιολογία, τους στόχους και την αποστολή του. Η αξιολόγηση του Δ.Π.Μ.Σ. τελείται σε δύο στάδια: Το πρώτο στάδιο αφορά στην αξιολόγηση του επιτελούμενου έργου από το ίδιο το Δ.Π.Μ.Σ. σε σχέση με την φυσιολογία, τους στόχους και την αποστολή του (εσωτερική αξιολόγηση)- το δεύτερο στάδιο αφορά στην αξιολόγηση του έργου του Δ.Π.Μ.Σ. από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες, η οποία λαμβάνει υπόψη και τα αποτελέσματα της έκθεσης εσωτερικής αξιολόγησης (εξωτερική αξιολόγηση). Η διαδικασία της εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης επαναλαμβάνεται το

αργότερο κάθε τέταρτο έτος από την έναρξη της προηγούμενης αξιολόγησης. Κριτήρια και δείκτες αξιολόγησης:

- Ως προς την ποιότητα του διδακτικού έργου: η επάρκεια του διδακτικού προσωπικού (διδασκτική και ερευνητική εμπειρία), η ποιότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας, η οργάνωση και η διεξαγωγή του διδακτικού έργου, η διαθέσιμη βιβλιογραφία, τα μέσα και οι υποδομές, η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, η αναλογία και η συνεργασία μεταξύ διδασκόντων και διδασκομένων, το επίπεδο και η επικαιρότητα των παρεχόμενων γνώσεων, η σύνδεση της έρευνας με τη διδασκαλία, η κινητικότητα του διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού και των φοιτητών.
- Ως προς την ποιότητα των προγραμμάτων σπουδών: ο βαθμός ανταπόκρισης του Δ.Π.Μ.Σ στους στόχους των Τμημάτων και τις ανάγκες της κοινωνίας, η δημοσιοποίηση του Δ.Π.Μ.Σ, η δομή, η συνεκτικότητα και η λειτουργικότητα του Δ.Π.Μ.Σ. (ο συντονισμός, η συμπληρωματικότητα και συνάφεια της ύλης των μαθημάτων, η ορθολογική οργάνωση των εκπαιδευτικών διαδικασιών κ.λπ.), το εξεταστικό σύστημα (πολλαπλοί τρόποι αξιολόγησης των φοιτητών, η διόρθωση και παρουσίαση των εργασιών, η διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της διπλωματικής κ.λπ.), η διεθνής διάσταση του Δ.Π.Μ.Σ. (αριθμός μαθημάτων που προσφέρονται σε ξένη γλώσσα, ομιλητές από το εξωτερικό κ.λπ.), η υποστήριξη από

Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας

διαθέσιμες εκπαιδευτικές υποδομές, η παρακολούθηση της επαγγελματικής πορείας των αποφοίτων.

- Ως προς την ποιότητα των λοιπών υπηρεσιών: η διαθεσιμότητα και προσβασιμότητα των διοικητικών υπηρεσιών, οι υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας, οι πάσης φύσεως υποδομές, η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, η διαφάνεια και η αποτελεσματικότητα στη διαχείριση των οικονομικών πόρων και στη χρήση των υποδομών και του εξοπλισμού, οι συνεργασίες με άλλα εκπαιδευτικά ή ερευνητικά ιδρύματα του εσωτερικού και του εξωτερικού.

Το Δ.Π.Μ.Σ. αξιολογείται από την Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜ.Ε.Α.) του Τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής σε συνεργασία με την Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟ.ΔΙ.Π.) του Παντείου Πανεπιστημίου και την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘ.Α.Α.Ε), ανεξάρτητη διοικητική αρχή που συντονίζει και υποστηρίζει σε εθνικό επίπεδο τις διαδικασίες αξιολόγησης των ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης.

Στην ΟΜ.Ε.Α. του Δ.Π.Μ.Σ. συμμετέχουν μέλη Δ.Ε.Π., των βαθμίδων του/της Καθηγητή/τριας και του/της Αναπληρωτή/τριας Καθηγητή/τριας, κατά προτεραιότητα, και ένας/μία εκπρόσωπος των μεταπτυχιακών φοιτητών, που υποδεικνύει ο αρμόδιος φορέας εκπροσώπησης τους.

Η ΟΜ.Ε.Α. έχει την ευθύνη διεξαγωγής της διαδικασίας αξιολόγησης, παρακολουθεί την συμπλήρωση των ερωτηματολογίων, οργανώνει διάλογο με τους διδάσκοντες στο Δ.Π.Μ.Σ. και τους/τις μεταπτυχιακούς/ες φοιτητές/τριες, συγκεντρώνει τα ποσοτικά δεδομένα και συντάσσει την έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης του Δ.Π.Μ.Σ.

Άρθρο 13

Τύπος απονεμόμενου διπλώματος

Ο μεταπτυχιακός τίτλος (Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών) είναι ενιαίος και απονέμεται από κοινού από τα συνεργαζόμενα Ιδρύματα.

Άρθρο 14

Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας

Παράρτημα Διπλώματος

Το βασικό περιεχόμενο του Παραρτήματος Διπλώματος (Diploma Supplement/DS) είναι ενιαίο για όλα τα Πανεπιστήμια και τυπώνεται σε ειδικό ομοιόμορφο χαρτί (μεμβράνη) σύμφωνα με το υπόδειγμα, τον τύπο και τις διαστάσεις που έχουν καθορισθεί από την Απόφαση 2241/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου σχετικά με το ενιαίο κοινοτικό πλαίσιο για τη διαφάνεια των επαγγελματικών προσόντων και ικανοτήτων.

Το Παράρτημα Διπλώματος επισυνάπτεται στο Δ.Μ.Σ. του Δ.Π.Μ.Σ., πληροί τις προϋποθέσεις γνησιότητας που απαιτούνται για το Δ.Μ.Σ. και εκδίδεται χωρίς καμία οικονομική επιβάρυνση στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα. Η ημερομηνία έκδοσης του Παραρτήματος δεν συμπίπτει υποχρεωτικά με την ημερομηνία χορήγησης του τίτλου σπουδών, αλλά δεν μπορεί ποτέ να είναι προγενέστερη από αυτήν.

Το Παράρτημα Διπλώματος φέρει πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητα του κατόχου του Δ.Π.Μ.Σ. «Κοινωνικά Δικαιώματα και Συνηγορία στις Κοινωνικές Υπηρεσίες» με το είδος και το επίπεδο του τίτλου σπουδών, το περιεχόμενο των σπουδών, τις απαιτήσεις του Δ.Π.Μ.Σ. και τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν. Επιπλέον, περιλαμβάνει πίνακα με το σύνολο των μαθημάτων που πέρασε ο/η φοιτητής/τρια (Κωδικός - Τίτλος Μαθήματος - Τύπος Μαθήματος - Δ.Μ. - Πιστωτ. Μον. (ECTS) – Βαθμός – Κατάταξη σε % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων της ίδιας περιόδου- Σύνολο των αποφοιτησάντων

Άρθρο 15

Τροποποίηση του Κανονισμού του ΠΜΣ

Ο παρών Εσωτερικός Κανονισμός του Δ.Π.Μ.Σ. δύναται να αναθεωρείται ανά διετία.

Αναθεώρηση ή προσθήκη/διαγραφή συγκεκριμένων άρθρων δύναται να υλοποιηθεί εκτάκτως κατά τη διάρκεια των δύο ετών μετά από απόφαση της Ειδικής Δι-ιδρυματικής Επιτροπής. Στην περίπτωση αυτή η Ειδική Δι-ιδρυματική Επιτροπή ορίζει επιτροπή αναθεώρησης η οποία εισηγείται συγκεκριμένες τροποποιητικές διατάξεις. Για την ενσωμάτωση των εν λόγω διατάξεων/άρθρων απαιτείται η τελική έγκριση της Ειδικής Δι-ιδρυματικής Επιτροπής. ”